

v Š. propuštěn, domáhal se placení služebních požitků na obcích Š., T. a V. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání uplatňuje dovolací důvod čís. 4 Šu 503 c. ř. s. a jde podle vývodů dovolání o otázku, zda místní obce tvořící katolickou farní obec (§ 35 zákona ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák.), jsou za nynějšího stavu věcí, kdy zvláštní zákon připověděný v Šu 37 uvedeného zákona o ustavení, zastoupení a obstarávání záležitostí katolických farních obcí ještě vydán nebyl a kdy podle nařízení min. pro kult a vyučování ze dne 31. prosince 1877, čís. 5 ř. zák. z r. 1878 jest se zastupitelstvům přířazených místních osad jako dosud starati o záležitosti katolických farních obcí, jsou nositeli práv a povinností podle uvedeného zákona (§ 35) katol. farním obcím náležejících, a zda mohou se závazků těch přímo samy býti žalovány. Odvolací soud, zodpověděv tuto otázku záporně, nepochybil (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Zákonem ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák., byl v § 35 určen pojem katolických farních obcí a stanovena též práva a povinnosti těchto obcí. Účinnost tohoto ustanovení pozdějšímu zákonu vyhrazena nebyla. Bližší předpisy byly vyhrazeny pozdějšímu zákonu jen co se týče ustavení, zastoupení a způsobu obstarávání záležitostí k životu povolaných farních obcí. Nositel práv a závazků katolických farních obcí byl již zákonem ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák. ustanoven definitivně. Na tom, kdo jest nositelem práv a závazků katolických farních obcí ničeho se nezměnilo tím, že místním obcím bylo do vydání připověděného zákona (§ 37 uvedeného zákona) uloženo obstarávat záležitosti katolických farních obcí. Tím ustanoven byl katolickým farním obcím ohledně jejich záležitostí toliko představitel a zástupce. Jako představitelé a toliko zástupci nemohou místní obce na místě farních obcí býti žalovány a žalobce, žaluje přímo místní obce o dodržení ujednané s ním a potom prý předčasně totiž bez náležitého disciplinárního řízení zrušené smlouvy varhanické, byl právem nižšími soudy pro nedostatek oprávnění ke sporu na straně žalovaných obcí zamítnut.

Čís. 6165.

Pro rozhodnutí, zda cizozemský žalobce jest povinen složit žalobní jistotu, jest směrodatným stav vzájemnosti v době, kdy soud první stolice rozhodl o návrhu žalovaného na složení žalobní jistoty. Naprotomní změna poměrů ve prospěch žalobce nemá vlivu na původní rozhodnutí. To platí jmenovitě i o úmluvě Československa s Francií ze dne 7. října 1922, čís. 46 sb. z. a n. na rok 1926.

(Rozh ze dne 3. července 1926, R II 183/26.)

Soud první stolice uvolnil k žádosti žalobce, státního příslušníka republiky francouzské, žalobní jistotu vzhledem k čl. 2 úmluvy

mezi Československem a Francií ze dne 7. října 1922, čís. 46 sb. z. a n. na rok 1926. Rekursní soud nevyhověl žádosti žalobce o vrácení žalobní jistoty. Důvody: Z doslovu čl. 2 úmluvy mezi Československem a Francií o soudní ochraně a právu chudých ze dne 7. října 1922, čís. 46 sb. z. a n. z roku 1926 vychází na jevo, že dnem, kdy tato úmluva bude prohlášena, nebudou povinni státní příslušníci franc. skládati jistotu za procesní náklady. V tomto případě jde o procesní jistotu, která byla složena před platností státní úmluvy. Jde tudíž v tomto případě o rozhodnutí otázky, zda ustanovení čl. 2 úmluvy vztahuje se též na případy, kdy již procesní jistota byla složena, takže by musila býti vrácena. Rekursní soud jest právního názoru, že ustanovení čl. 2 státní úmluvy nevztahuje se na případ, kdy procesní jistota již byla složena. Pro tento názor svědčí již doslov čl. 2 úmluvy, kde se mluví o čase budoucím, čím zřetelně a zřejmě naznačeno, že tu jde o osvobození od složení jistoty teprve pro příští dobu, tedy nikoliv o vrácení jistoty již složené. Pro tento názor mluví dále, že není-li výslovně ujednáno, že se má nějaká smlouva vztahovati také na případy dřívější, nelze takovéto dřívější případy posuzovati podle pozdější smlouvy. Článek 2. úmluvy neobsahuje ustanovení pro ten případ, kdy jistota za procesní náklady již byla složena. Dlužno proto míti vzhledem k tomu, co řečeno, za to, že tohoto ustanovení úmluvy nelze použiti pro případ, kde jistota pro procesní náklady byla již složena. Konečně nelze přehlédnouti, že žalovaná strana pustila se do sporu v předpokladu, že žalující musí složiti pachtovní jistotu, že tudíž nebude musiti své útraty dobývati v cizině, a tento předpoklad napotom změnití nelze.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle §u 59 první odstavec c. ř. s. musí návrh na složení jistoty za náklady rozepře býti učiněn při prvním roku než se žalovaný pustí do hlavní věci, jinak je vyloučen. Podle § 239 třetí odstavec c. ř. s. jest o návrhu tom ihned při prvním roku jednati a rozhodnouti. Pro rozhodnutí, zda cizozemský žalobce je povinen, dáti žalobní jistotu, je — jak Nejvyšší soud rozhodl a blíže odůvodnil ve svém rozhodnutí č. 350 sb. n. s. — podle zásady § 406 c. ř. s. směrodatným stav vzájemnosti v čase, kdy prvá stolice vydala usnesení o návrhu žalovaného. Jejím usnesením je, nabylo-li právní moci, otázka jistoty za náklady pro spor, v němž bylo vydáno, rozhodnuta s konečnou platností. Zákon dovo-luje jeho změnu jen z důvodu §§ 58 a 62 druhý odstavec c. ř. s. ve prospěch žalovaného. Obdobné ustanovení ve prospěch žalobců nemá, ačkoli použití této obdoby bylo na snadě. Z toho nutno souditi, že zákon změně poměrů ve prospěch žalobců vliv na původní rozhodnutí soudu přiznati nemínil, že tedy složená jistota, třebaže tu již nejsou předpoklady, by mohla býti na žalobci žádána, má zůstati složena a nemě mu býti za sporu vrácena. Totéž lze usuzovati z obsahu úmluvy mezi Československem a Francií o soudní ochraně a právu chudých (č. 46 sb. z. a n. r. 1926), již se žalobce dovolává a která nabyla mezinárodní působnosti 27. února 1926. Jednají v čl. 2 o jistotách, mezi něž je

patrně také čítati jistotu za náklady na rozepři, praví jen, že příslušníkům smluvních stran nebudou ukládány, ale nezmiňuje se o osudu jistot již složených. Z doslovu čl. 1, že řečení příslušníci budou míti navzájem volný přístup k soudům všech stolic, nelze pro otázku, o niž tu jde, nic těžiti, ježto se na ni nevztahuje, jednajíc o ní výslovně až v čl. 2. Příčilo by se také zásadám právní slušnosti v úpravě soudního řízení, kdyby bylo dovoleno, žalovanému za sporu odníti jistotu za náklady rozepře, ačkoli, pouštěje se do sporu s cizozemcem, v ní musil viděti bezpečný fond pro budoucí úhradu útrat úspěšného sporu a ačkoliv útraty — třeba snad ve značné části — již vznikly dříve, než nastala na straně žalobcově ona výhodná změna, z níž vyvozuje nárok, by mu celá záloha byla vrácena.

Čís. 6166.

**Žalobu, již domáhá se dítě, legitimované napotomním sňatkem, od-
uznání manželského původu a bezúčinnosti legitimace napotomním
sňatkem, jest řídití proti obhájci manželského původu. Byla-li žaloba
řízena proti rodičům dítěte, jest řízení zmatečné a jest žalobu odmítnouti.**

(Rozh. ze dne 3. července 1926, Rv II 274/26.)

Žalobu dítěte proti jeho matce a jejímu manželovi o zjištění, že žalovaná, matka žalobkyně, souložila před narozením pouze s jiným mužem a nikoli též se svým nynějším manželem, že žalobkyni se nedostalo manželského původu napotomním sňatkem mezi žalovaným a žalovanou a že se proto oduznává žalovanému otcovské právo vůči žalobkyni a že žalovaní jsou povinni, podati na faře prohlášení, že žalobkyně nepochází z jejich společné soulože — procesní soud první stolice rozsudkem pro zmeškání zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu.

Důvody:

Žalobkyně domáhá se určení, že nedostalo se jí manželského původu napotomním sňatkem mezi její matkou a Janem A-em, že žalovanému Janu A-ovi se oduznává právo otcovské vůči žalobkyni a že žalovaní jsou povinni podati na faře v P. prohlášení, že žalobkyně nepochází ze společného souložení. Domáhá se tedy žalobkyně oduznání manželského původu a bezúčinnosti legitimace napotomním sňatkem a podává žalobu proti oběma rodičům. Ale dle předpisů §§ 158 a 159 obč. zák. má býti na oduznání manželského původu žalován vždy jenom opatrovník, kterého ustanoví procesní soud k hájení manželského původu. Tento opatrovník jest ochráncem zájmů veřejných a jest povinen popříti nejen žalobní nárok, nýbrž i skutková tvrzení žaloby a vymoci tak důkaz, že dítě nemohlo býti domnělým manželským otcem zplozeno. Předpisy §§ 158 a 159 obč. zák. vztahují se sice dle svého doslovu pouze na děti zrozené v manželství v době, pro niž platí dle §u 138 obč. zák.